

Der er en forskel på hvilket periode man vil søge i lægdsrullerne.

Det der kan være at du skal have øje for inden du starter din søgen er:

- Hvornår bliver drengene indskrevet i rullerne
- Hvilken standsmæssige forhold er der
- Er det en der er født på landet eller i en købstad
- Hvis personen er født i købstaden, er han så uægte barn eller faderens stand.
-
-

SÆRLIGT FOR KØBSTÆDER

Købstæderne var oprindeligt udenfor lægdsinddelingen.

Men eftersom mange værnepligtige flyttede til byen, blev købstæderne i 1843 selvstændige lægd. Før dette år blev tilflyttere registreret tilgrænsende landlægd. Eks. blev værnepligtige København indtil 1833 registreret i Københavns 1. lægd (Hvidovre) og fra 1833-1843 hos krigskommissæren for 1. sjællandske distrikt.

BØRN UDENFOR ÆGTESKAB

Børn uden for ægteskab skulle aftjene værnepligt efter moderens stand, hvis moderen var ugift. Hvis moderen blev gift eller var enke, var det hendes mands stand, som var afgørende. Hvis en ugift kvinde fødte en dreng i en købstad, var han værnepligtig.

FRIHEDSBREV

Personer med frihedsbrev var undtaget fra værnepligten. Fritagelsen skete ved kongelig resolution.

I lægdsrullerne anvendes følgende forkortelser for frihedsbreve:

GMS - gammel(gård)mands eneste søn

SMS - syg (gård)mands eneste søn

GBES - gårdbrugerens enkes eneste søn

Desuden kunne følgende få frihedsbrev:

- Gifte husmænd med børn

- Gårdmænd, der havde købt eller fæstet en gård

- Bondestandens sønner, der studerede eller havde taget en akademisk uddannelse

Oplysninger om frihedsbrev finder du i Danske Kancellis arkiv, 4. Departement, Brevbogen.

Arkivalierne befinder sig på Rigsarkivet >

Lægdsrulleår - ikke kalenderår

PAS PÅ - for indtil 1843 (bogstav T) er et lægdsrulleår ikke det samme som et kalenderår.

1793-1802: november - oktober, gælder alle ruller

1803-1806: november - oktober, gælder til- og afgang

1803-1806: maj - april, gælder hovedruller

1808-1842: maj - april, gælder alle ruller

Ex: Lægdsrulle J: 1812 = maj 1811 - april 1812

Det betyder, at hovedparten af lægdsrulleåret med litreringen J = årstallet 1812 rent faktisk dækker over 9 måneder i 1811!!!

Lægsåret R: 1842 = maj 1841 - april 1842.

Lægdsåret S: 1842 = maj 1842 - december 1842.

1843- : januar - december, gælder alle ruller

Bemærk desuden, at kalenderåret 1952 fik både bogstavbetegnelsen Z og Æ.